

ผลของการจัดโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการ ที่มีต่อพัฒนาการของทารก
อายุ 6 เดือน ที่มีพัฒนาการช้าในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด

นางสาว สมาลี ตันทยรรยง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาจิตวิทยา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-636-566-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**EFFECT OF AN EARLY INTERVENTION PROGRAM ON THE DEVELOPMENT OF
6-MONTH-OLD INFANTS WHO HAD DEVELOPMENTAL DELAYS IN
THE PAKKRED BABIES' HOME.**

Miss Sumalee Tantayanyong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Psychology

Graduate School

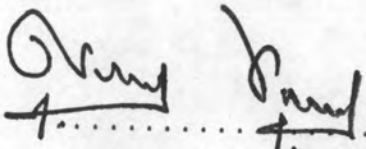
Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-636-566-5

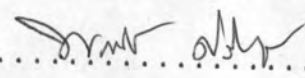
หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการจัดโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการ ที่มีต่อพัฒนาการของทารก
อายุ 6 เดือนที่มีพัฒนาการช้าในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด
โดย นางสาว สุมาลี ตันทยรียง
ภาควิชา จิตวิทยา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ ดร. พรรณระพี ชลวณิช

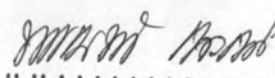
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการ
ศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

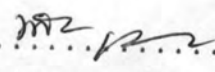

.....คนบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ นายแพทย์ ศุภวัฒน์ ชูติวงศ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประไพพรรณ ภูมิวิมลสาร)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. พรรณระพี ชลวณิช)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สุมาลี ตันทยรทรง : ผลของการจัดโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการ ที่มีต่อพัฒนาการของทารก อายุ 6 เดือน ที่มีพัฒนาการช้าในสถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ด (Effect of an early intervention program on the development of 6-month-old infants who had developmental delays in the Pakkred Babies' Home.) อ. ที่ปรึกษา : รศ. ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, อ. ที่ปรึกษาร่วม อ. ดร. พรรณระพี ชลวณิช , 86 หน้า. ISBN 974-636-566-5.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการที่มีต่อการส่งเสริมพัฒนาการของทารกอายุ 6 เดือน ที่มีพัฒนาการช้า ซึ่งเป็นการวิจัยในรูปแบบ pretest-posttest control group design โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นทารกที่มีพัฒนาการช้า จำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 10 คน กลุ่มควบคุม 10 คน

ผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการมีความเหมาะสมสำหรับทารกอายุ 6 เดือน ที่มีพัฒนาการช้าในสถานสงเคราะห์ปากเกร็ด เนื่องจากโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการที่สร้างขึ้นนี้ ได้ออกแบบให้มีความสอดคล้องกับการดูแลทารกตามปกติของสถานสงเคราะห์ปากเกร็ด อีกทั้งยังพบว่าโปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการนี้มีผลต่อการส่งเสริมพัฒนาการในด้านการเคลื่อนไหว และสติปัญญาของทารก จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบ Infant Mullen Scales of Early Learning (Mullen, 1989) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่อย่างไรก็ตามในการศึกษานี้ โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการไม่มีผลในการส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกาย (น้ำหนักตัว ส่วนสูง และความยาวของเส้นรอบศีรษะ)

ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C 643388: **MAJOR DEVELOPMENT PSYCHOLOGY**

KEY WORD: EARLY INTERVENTION PROGRAM / DEVELOPMENTAL

SUMALEE TANTAYANYONG : EFFECT OF AN EARLY INTERVENTION PROGRAM ON THE DEVELOPMENT OF 6-MONTH-OLD INFANTS WHO HAD DEVELOPMENTAL DELAYS IN THE PAKKRED BABIES' HOME.

THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. PANTIP SIRIWANABUD, Ph.D. THESIS

COADVISOR : PANRAPEE CHOLVANICH, Ph.D. 86 pp.

ISBN 974-636-566-5.

The purpose of this study was to investigate an effect of the early intervention program planned for 6-month-old infants who had developmental delays in the Pakkred Babies' Home on enhancing infant development. The study was designed to be a pretest-posttest control group design and 20 infants with developmental delays were recruited as subjects of the study, 10 for an experimental group and the other 10 for a matching control group.

Results of the study revealed that the early intervention program was applicable for 6-month-old infants who had developmental delays at the Pakkred Babies' Home. The program had no interference with the routine care of the Pakkred Babies' Home and also showed a significant effect on enhancing motor and cognitive development ($p < .05$) as measured by the Infant Mullen Scales of Early Learning (Mullen, 1989). However, an enhancing effect on physical development of the infant (weight, height and head circumference) was not found in this study.

ภาควิชา.....จิตวิทยา

สาขาวิชา.....จิตวิทยาพัฒนาการ MS

ปีการศึกษา..... 25 39

ลายมือชื่อนิสิต..... สุมลณี ตันตายนอง

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ปานระพี ชลวานิช

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... พานระพี ชลวานิช

กิตติกรรมประกาศ

การทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาของอ. ดร. พรรณระพี ชลวมิช อาจารย์ที่ปรึกษา เป็นทั้งผู้ที่ได้เสียสละเวลา เพื่อให้ความรู้ ทั้งทางทฤษฎี และการฝึกปฏิบัติ รวมทั้งข้อคิด และแนวทางต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้ยังได้กรุณาดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และให้กำลังใจมาโดยตลอด ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ. ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ ซึ่งได้ให้ความกรุณาทั้งในการให้ความรู้ ความเอาใจใส่ และให้กำลังใจ แก่ศิษย์มาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ อุ่นเรือน อำไพพัสดร์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายจิตวิทยา โรงพยาบาลราชานุกูล ที่กรุณาให้ความรู้และข้อมูลทางด้านการกระตุ้นพัฒนาการ

ขอขอบพระคุณ คุณ ชนิสา เวชวิรุฬห์ คุณ ศุภรพรรณ ศรีหิรัญรัมย์ เจ้าหน้าที่โครงการส่งเสริมพัฒนาการ โรงพยาบาลราชานุกูล ที่กรุณาให้ยืมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (แบบทดสอบ Infant MSEL) เป็นระยะเวลานาน

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์เด็กอ่อนปากเกร็ดทุกท่านที่ได้ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ ครูมล และเจ้าหน้าที่มูลนิธิสัทย์ทุกท่านที่นอกจากจะให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ ยังให้ความดูแลเอาใจใส่ ให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณ ชนิดา มิตรานันท์ผู้ช่วยวิจัย ที่ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลจนสำเร็จไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณ เพื่อน ๆ ชาวจิตวิทยาทุกคน และเจ้าหน้าที่หน่วยพัฒนาการและการเจริญเติบโต โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจมาโดยตลอด

และสุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ เป็นอย่างสูง ซึ่งเป็นผู้ให้ทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิตแก่ผู้วิจัย รวมทั้งความสำเร็จไปได้ด้วยดีในการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ขอขอบคุณพี่ ๆ ทั้ง 4 คน ในการให้กำลังใจ และความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้

สุมาลี ตัณฑยรรยง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.	จ
กิตติกรรมประกาศ.	ฉ
สารบัญตาราง.	ณ
สารบัญภาพ.	ญ
บทที่	
1. บทนำ.	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.	1
วัตถุประสงค์ในการวิจัย.	7
สมมติฐานในการวิจัย.	7
ขอบเขตของการศึกษา.	7
คำจำกัดความที่ใช้.	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.	9
วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.	10
2. วิธีการดำเนินการวิจัย.	34
กลุ่มตัวอย่าง.	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.	34
คุณภาพของแบบทดสอบ.	37
วิธีดำเนินการวิจัย.	42
การวิเคราะห์ข้อมูล.	44
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.	45
4. การอภิปรายผล.	51
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.	59
ข้อจำกัดในการทำวิจัย.	61
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.	62
ข้อเสนอแนะในการจัดการดูแลเด็กในสถานสงเคราะห์.	63

รายการอ้างอิง.	64
ภาคผนวก ก สถิติที่ใช้ในงานวิจัย.	70
ภาคผนวก ข แบบทดสอบ Infant MSEL.	71
ภาคผนวก ค โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการ.	72
ภาคผนวก ง ตารางแสดงเวลาการให้โปรแกรมกระตุ้นพัฒนาการ.	82
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย.	83
รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.	85
ประวัติผู้เขียน.	86

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่ได้รับการฝึกในแต่ละเป้าหมาย.	41
2	แสดงคะแนนพัฒนาการในแต่ละมาตรจากแบบทดสอบ Infant MSEL ของ กลุ่มตัวอย่างแต่ละคน ทั้งในกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง.	46
3	แสดงผลการเปรียบเทียบทางสถิติของค่าเฉลี่ยพัฒนาการด้านร่างกาย (น้ำหนักตัว ส่วนสูง และความยาวเส้นรอบศีรษะ) และคะแนนเฉลี่ย พัฒนาการแต่ละมาตรจากแบบทดสอบ Infant MSEL ระหว่างกลุ่มควบคุม กับกลุ่มทดลอง <u>ในระยะก่อนการทดลอง</u>	47
4	แสดงผลการเปรียบเทียบทางสถิติของค่าเฉลี่ยพัฒนาการด้านร่างกาย (น้ำหนักตัว ส่วนสูง และความยาวเส้นรอบศีรษะ) และคะแนนเฉลี่ย พัฒนาการในแต่ละมาตรจากแบบทดสอบ Infant MSEL ระหว่างกลุ่มควบคุม กับกลุ่มทดลอง <u>ในระยะก่อนการทดลอง</u>	48

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แสดงการเปรียบเทียบสัดส่วนของร่างกายในวัยต่าง ๆ	11
2	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการในแต่ละมาตร ระหว่าง กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง (pre-test).	49
3	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการในแต่ละมาตร ระหว่าง กลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง ในระยะหลังการทดลอง (post-test).	50